

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јули 2014 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јули 2014 година

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е осмислена на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некампатните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на резултатите од анкетните прашања се заснова врз пресметување пондерирани проценти на одговорите на банките и на нето-процентот, т.е. разликата помеѓу одговорите коишто претставуваат спротивни трендови. Така на пример, кај кредитните услови се врши нетирање на пондерираните проценти на банките коишто одговориле со заострување и на оние коишто одговориле со олеснување на кредитните услови. Притоа, нето-заострување (позитивен нето-процент) укажува дека поголемиот дел од банките ги заостриле кредитните услови, додека нето-олеснување (негативен нето-процент) укажува дека поголемиот дел од банките ги олесниле кредитните услови. Соодветно, нето-побарувачката ја покажува разликата помеѓу пондерираниот процент на банките коишто пријавиле зголемување и на оние коишто пријавиле намалување на побарувачката на кредити. Оттука, позитивна нето-побарувачка има во случај кога поголемиот дел од банките укажале на зголемена побарувачка и обратно.

Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Притоа, зборовите коишто опишуваат количини, како што се: мнозинство, половина, значителен дел, процент од банките и сл., се однесуваат на пондерираните проценти, а не на бројот на банките.

Во оваа анкета вклучивме и шест дополнителни прашања коишто се однесуваат на влијанието на промените кај задолжителната резерва, како и на промените кај управувањето со кредитниот и ликвидносниот ризик, врз кредитната активност, односно активната каматна стапка на банките. Имено, прашањата се однесуваат на оценките на банките за влијанието од извршените промени кај монетарните инструменти врз движењата на кредитната активност и активната каматна стапка во вториот квартал, како и очекувањата за третото тримесечје на 2014 година.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за второто тримесечје на 2014 година

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во јуни 2014 година¹.

Резултатите од Анкетата за кредитната активност на банките за второто тримесечје на 2014 година, на нето-основа, покажуваат нето-олеснување на кредитните услови кај корпоративниот сегмент и кај сегментот „население“. Притоа, кај секторот „претпријатија“ се забележани поволни согледувања на банките, односно се укажува на нето-олеснување на кредитните услови, наспроти нето-заострувањето во претходната анкета. Кај секторот „население“ и понатаму банките укажуваат на нето-олеснување, но посилно во однос на претходната анкета. Од аспект на факторите коишто влијаат врз кредитните услови, како и претходно, најголем дел од банките оценуваат дека факторите од групата согледувања за ризици имаат неутрално влијание врз кредитните услови кај населението, а овојпат тоа се согледува и кај корпоративниот сектор. Имено, во овој период е забележана промена во согледувањата на банките за корпоративниот сектор, од аспект на ризикот, имајќи предвид дека во претходната анкета, околу половината од банките оценија дека факторите за согледување на ризикот придонесуваат за заострување на кредитните услови. Останатите фактори во основа се оценети како фактори со слабо влијание врз кредитните услови, со исклучок на конкуренцијата од други банки и ликвидносниот статус на банката, коишто и понатаму придонесуваат за нето-олеснување на условите за кредитирање на населението и претпријатијата, соодветно.

¹ Со Анкетата се опфатени 14 банки, при што сите банки доставија одговори.

Од аспект на влијанието на промените на монетарната политика врз каматната политика на банките во вториот квартал на 2014 година, најголемиот дел од банките укажуваат на незначително влијание, како во делот на корпоративните кредити, така и кај кредитите на населението. Притоа, забележано е и намалување на бројот на банките коишто укажуваат дека монетарната политика има делумно влијание врз каматната политика при одобрување на кредити на населението.

Од аспект на побарувачката на кредити, кај корпоративниот сектор е забележано минимално нето-намалување, додека кај секторот „население“ понатамошно зголемување на побарувачката на кредити на нето-основа, но умерено посилно во однос на претходната анкета. Кај корпоративниот сектор, намалувањето на кредитната побарувачка на нето-основа е резултат на намалувањето на кредитната побарувачка од страна на големите претпријатија, при истовремено зголемување на побарувачката од страна на малите и средните претпријатија, но послабо во однос на претходната анкета. Од аспект на факторите коишто влијаат врз побарувачката, и во оваа анкета инвестициите во залихи и обртен капитал, како и реструктурирањето на долгот ја поттикнуваат побарувачката на корпоративни кредити. Кај населението, довербата на потрошувачите има најголемо влијание врз зголемувањето на побарувачката на станбени и потрошувачки кредити.

Во поглед на очекувањата на банките за наредните три месеци, банките укажуваат на понатамошно нето-олеснување на кредитните услови, при зголемување на нето-побарувачката на кредити и кај населението и кај претпријатијата. Кај секторот „население“, банките укажуваат на олеснување на кредитните услови и раст на кредитната побарувачка, но значително послабо во однос на претходната анкета. Од друга страна, кај претпријатијата се очекува нето-олеснување на кредитните услови со речиси ист интензитет како и во претходната анкета, при оценки за раст на нето-побарувачката посилен од очекуваниот во претходната анкета.

Од аспект на **дополнителните прашања,** промените направени кај монетарните инструменти на НБРМ и кај регулаторните мерки придонесле за умерено нето-зголемување на кредитната активност и нето-олабавување на кредитните услови во вториот квартал на 2014 година, при што ова влијание би продолжило и во наредниот период, но би било послабо. Од аспект на очекувањата за степенот на влијанието на поединечните промени кај монетарните инструменти и регулаторните мерки за 2014 година, банките главно ги оцениле како мерки со умерено влијание, давајќи им вредност од 0 до 4 (во интервал од 0 до 6, при што 0 е мерка што нема влијание, а 6 е мерка со најголемо влијание).

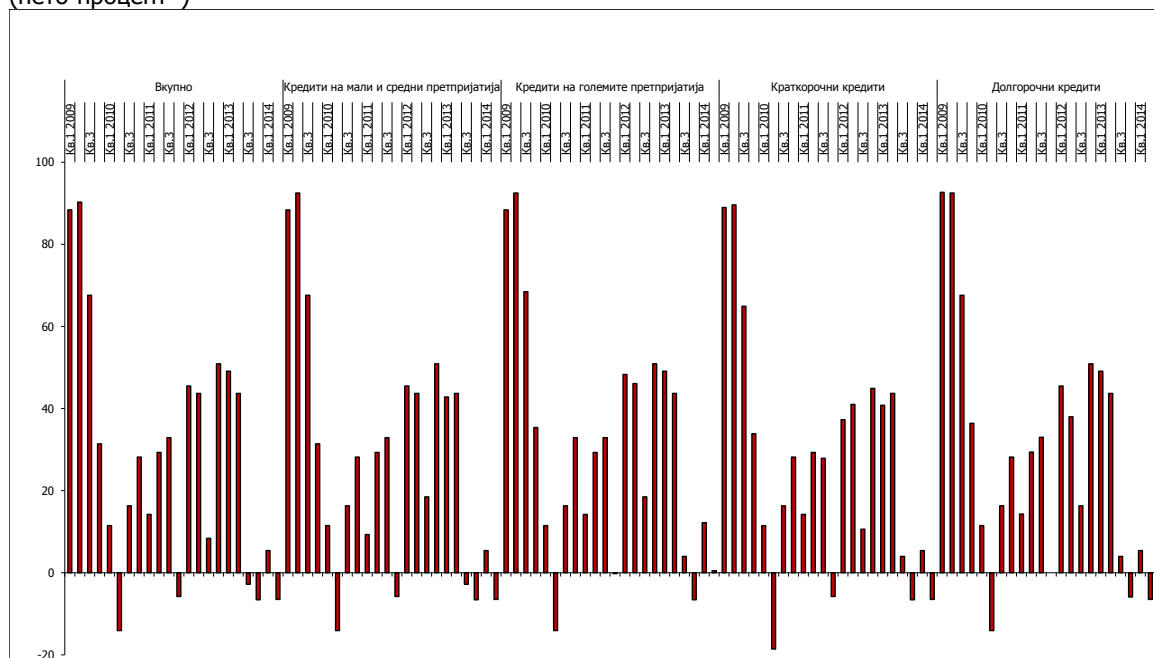
Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање

Согласно со резултатите од Анкетата за кредитна активност, во вториот квартал на 2014 година беше забележано умерено нето-олеснување на кредитните услови за корпоративни кредити, наспроти нето-заострувањето забележано во претходното тримесечје. Ваквото поместување главно е резултат на помалиот број банки коишто укажуваат на заострени услови за кредитирање во овој период (2% од банките, наспроти 14% во претходната анкета) на сметка на зголемениот број одговори за непроменети кредитни услови. Слично на претходниот квартал, околу 9% од банките упатуваат на делумно олеснети услови за одобрување корпоративни кредити. Ваквите движења се во согласност со очекувањата на банките дадени во минатата анкета.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

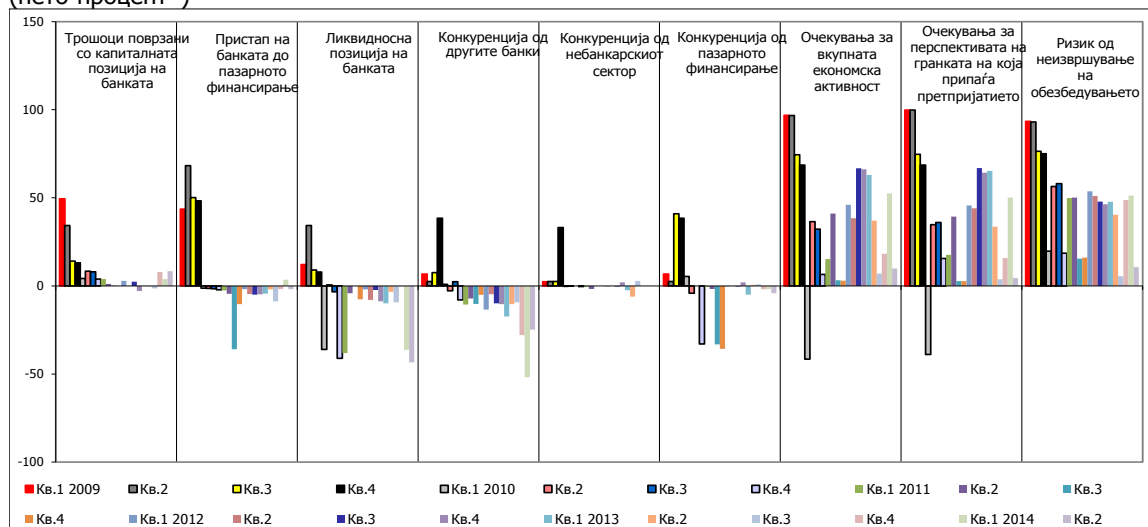
Од аспект на конкретните кредитни услови, во споредба со минатата анкета се забележани одредени поместувања во рамки на индивидуалните фактори и услови за одобрување корпоративни кредити. Така, и натаму, поголемиот дел од банките укажуваат на олеснување кај каматната стапка, но малку послабо во споредба со претходната анкета (63%, наспроти 69% од банките). Во однос на останатите услови и рокови, позначителни позитивни поместувања се забележани кај достасувањето на заемите и некаматните приходи. Имено, 33% и 18% од банките, соодветно, оценуваат дека овие фактори делумно се олеснети во второто тримесечје на 2014 година (во претходниот квартал ниедна

банка не се изјаснила на овој начин). Спротивно на тоа, 31% од банките укажуваат на заострување на барањата за обезбедување, наспроти 3% од нив во претходната анкета.

Во однос на факторите коишто влијаат врз условите за одобрување корпоративни кредити, најголем дел од банките оценуваат дека тие придонесуваат за непроменетост на кредитните услови. Сепак, во споредба со претходната анкета, забележани се одредени поместувања кај факторите од групата за согледување на ризиците. Имено, во оваа анкета значително е намален бројот на банките што укажале на тоа дека овие фактори придонесуваат за заострување на кредитните услови. Така, во просек, само 10% од банките оценуваат дека очекувањата за вкупната економска активност, за перспективата на гранката на којашто ѝ припаѓа претпријатието, како и за ризикот од неизвршување на обезбедувањето, придонесуваат кон поконзервативна кредитна политика. Во првиот квартал, повеќе од половината од банките се изјаснија на овој начин, што упатува на релативно поволни промени во согледувањата на ризиците од страна на банките. Одредени раздвижувања се забележани и кај факторите поврзани со притисокот од конкуренцијата. Имено, во споредба со минатата анкета, бројот на банките коишто укажуваат дека конкуренцијата од другите банки придонесува за олеснување на кредитните услови е речиси двојно помал (25%, наспроти 52% од банките во претходната анкета), додека слично на претходната анкета, 43% од банките укажуваат на исто такво влијание од страна на ликвидносната позиција на банката. Кај останатите фактори, мнозинството банки оценуваат дека тие и натаму не предизвикуваат промена на условите за кредитирање.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

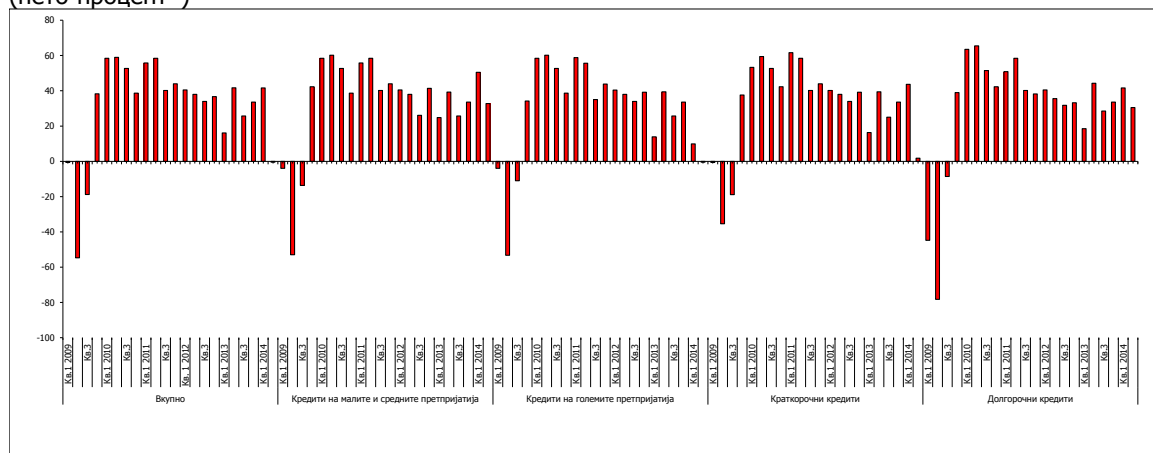
Од аспект на влијанието на промените на монетарната политика врз каматната политика, одговорите на банките во вториот квартал на 2014 година се непроменети во споредба со оценките во претходната анкета. Така, и натаму најголем дел од банките (85%) укажуваат на незначително влијание на промените на монетарната политика врз кредитните одлуки, додека според 14% од нив, монетарната политика има одредено влијание врз нивните кредитни политики.

Побарувачка на кредити

Во однос на побарувачката на корпоративни кредити, значително е зголемен бројот на банките коишто укажуваат на непроменета побарувачка на кредити од страна на претпријатијата, наспроти постојаното нето-зголемување забележано од четвртиот квартал на 2009 година. Така, 96% од банките оценуваат дека побарувачката на корпоративни кредити во основа е непроменета во второто тримесечје на 2014 година, наспроти 56% од нив коишто се изјаснија на овој начин во рамки на минатата анкета. Сепак, во однос на одделни типови корпоративни кредити, и понатаму околу една третина од банките упатуваат на зголемување на побарувачката на кредити на малите и средните претпријатија и на зголемена побарувачка на долгорочни кредити. Ваквите движења главно соодветствуваат со очекувањата на банките за непроменетост на побарувачката на корпоративни кредити дадени во претходната анкета.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (нето-процент*)

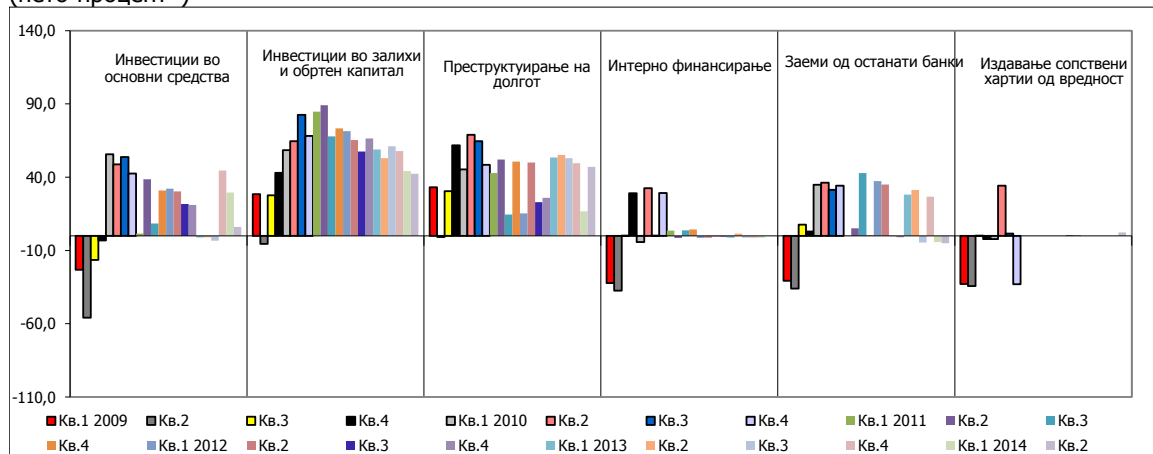
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Од аспект на индивидуалните фактори коишто ја условуваат побарувачката на корпоративни кредити, во вториот квартал на 2014 година, одредени раздвижувања се забележани кај факторите во рамки на групата потреба за финансирање. Имено, се намалува бројот на банките коишто оценуваат дека потребата за инвестирање во основни средства придонесува за зголемување на побарувачката на корпоративни кредити (13% од

банките наспроти 36% во претходната анкета). Истовремено, зголемен е делот од банките коишто укажуваат на неутрално влијание на овој фактор (околу 80%, наспроти 57% во претходната анкета). Од друга страна, кај потребата за финансирање заради реструктурирање на долгот се забележува зголемување на бројот на банките коишто укажуваат на стимулативно дејство на овој фактор врз побарувачката на кредити (47% од банките наспроти 18% од нив во минатата анкета). Слично на претходната анкета, и натаму се оценува дека потребата за инвестиции во залихи и обртен капитал има позитивно влијание врз побарувачката на корпоративни кредити, и тоа од 43% од банките. Во рамки на останатите фактори поврзани со употребата на алтернативно финансирање, слично на претходната анкета, најголемиот дел од банките ги посочуваат како фактори коишто придонесуваат за непроменетост на побарувачката на кредити на претпријатијата.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

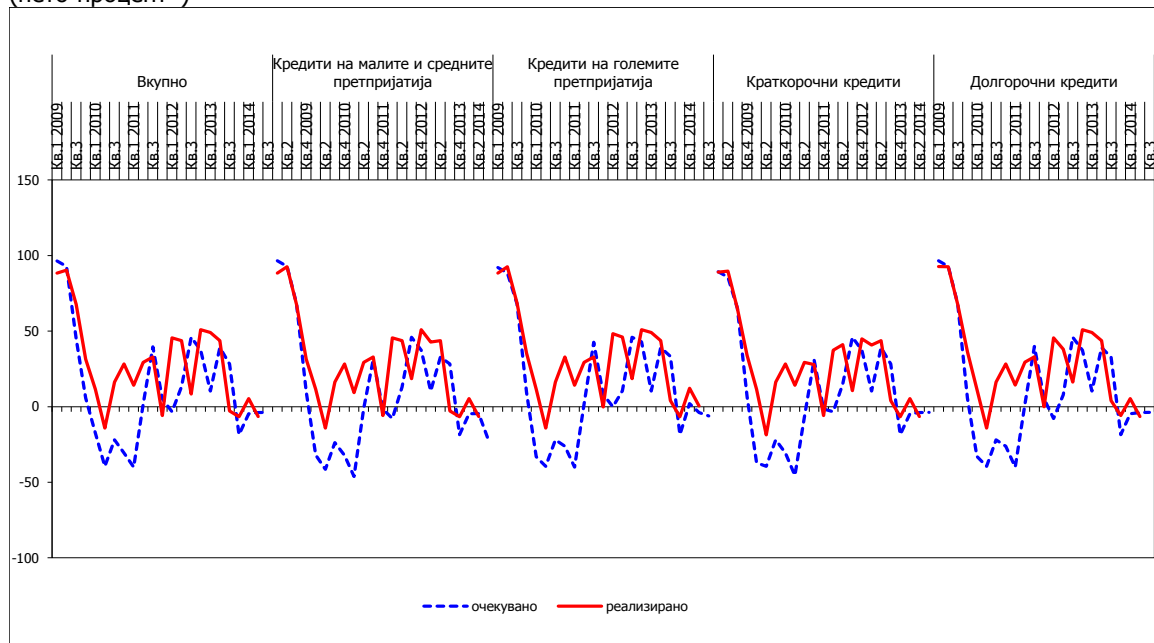
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „-“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „+“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања

Во однос на очекувањата на банките за движењата на кредитните услови во третиот квартал на 2014 година, слично на претходната анкета, најголемиот дел од банките укажуваат на непроменетост на условите за кредитирање на претпријатијата, додека 4% од банките упатуваат на очекувања за значително олеснување на кредитните услови. Во однос на одделни типови кредити, позначителни поместувања се забележани кај кредитите одобрени на малите и средните претпријатија, каде што е зголемен бројот на банките што упатуваат на олеснување на условите за кредитирање во наредниот период (22% од банките, наспроти 5% во претходната анкета).

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

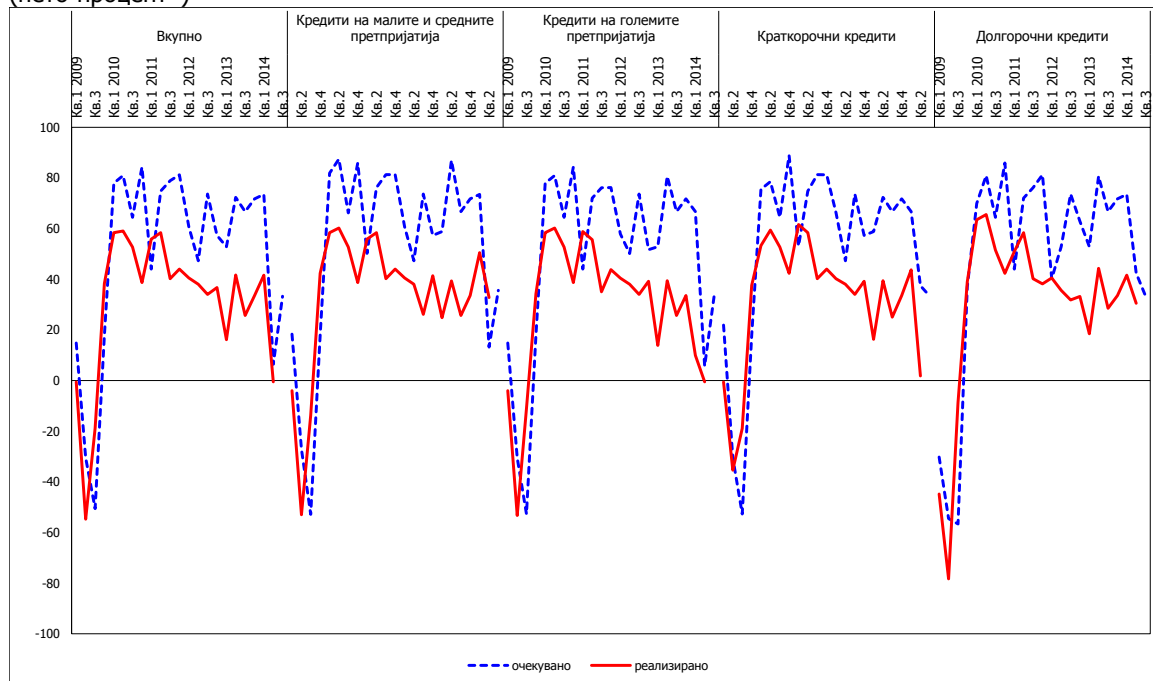

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Во однос на побарувачката, банките се пооптимистични за движењата на побарувачката во третиот квартал во споредба со одговорите дадени во претходната анкета. Така, една третина од банките упатуваат на нето-зголемување на корпоративната побарувачка, наспроти 6% од банките коишто се изјаснија на овој начин во рамки на минатата анкета.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

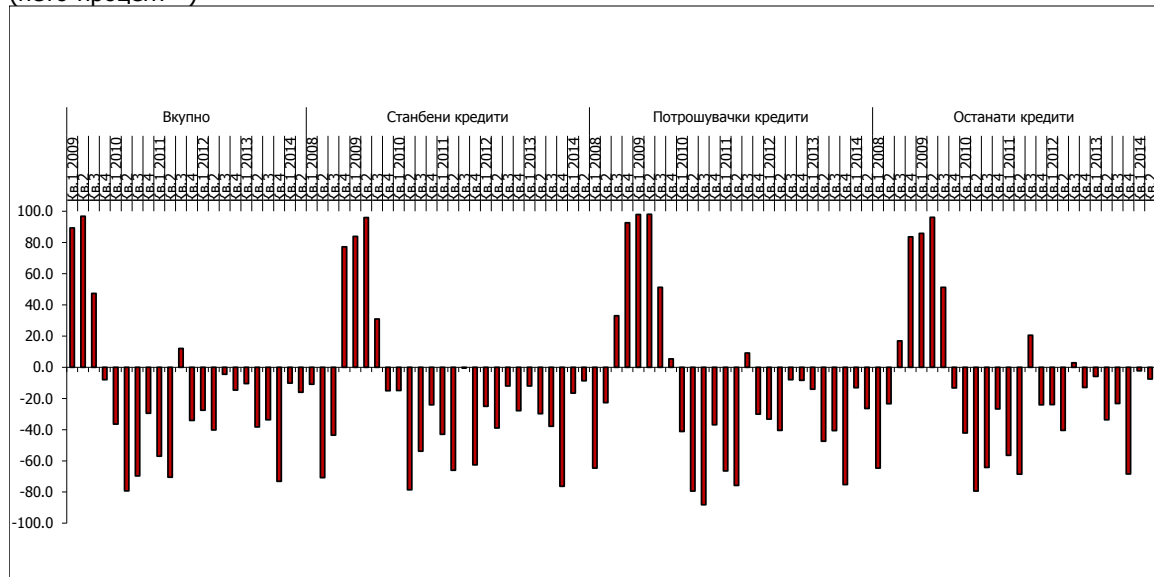
Кредити на населението

Услови за кредитирање

Во вториот квартал на 2014 година продолжи нето-олеснувањето на кредитните услови кај секторот „население“, и тоа посилно во однос на првиот квартал. Така, забележано е умерено зголемување на бројот на банките коишто укажуваат дека кредитните услови се олеснети (од 10,2% на 16%), како резултат на помалиот број на банките коишто укажуваат дека кредитните услови се непроменети. Од аспект на поединечните кредити, зголемен е процентот на банките што оценуваат делумно олеснување на кредитните услови во доменот на потрошувачките кредити (од 13,1% на 26%), при мален број на банките што се изјасниле за делумно олеснети услови за одобрување станбени кредити (од 16,5% во претходната, на околу 9% во оваа анкета). Ваквите движења се во согласност со очекувањата на банките од претходната анкета, но се значително послаби.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрувањето кредити на населението
(нето-процент*)

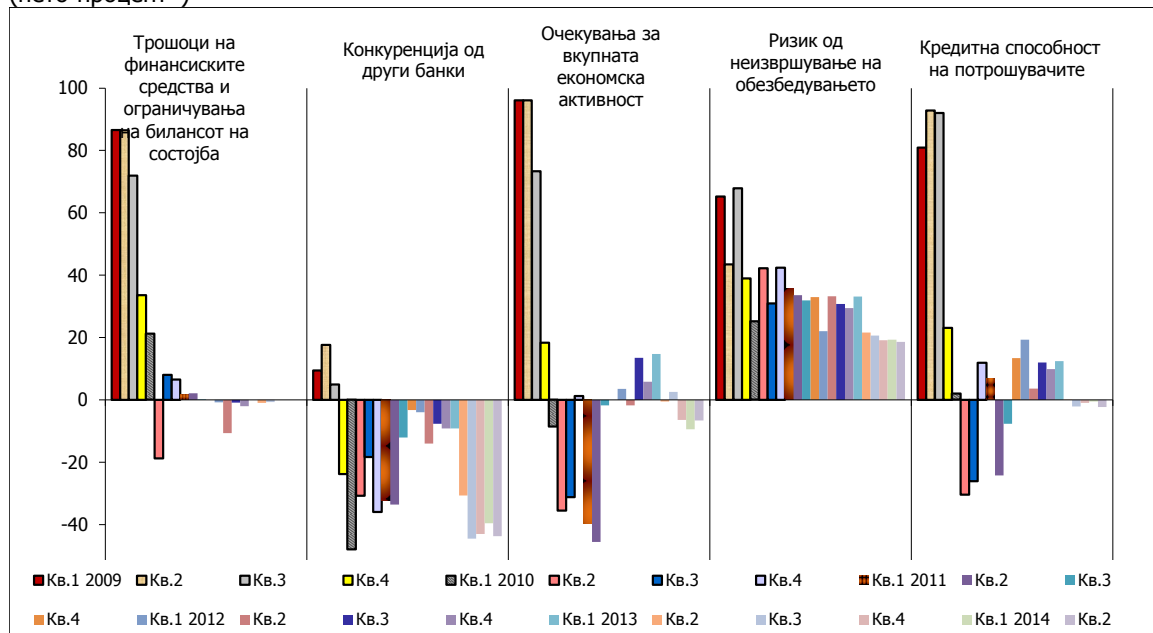
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

Од аспект на поединечните услови за одобрување станбени кредити, најголемиот дел од банките оцениле дека кредитните услови главно се непроменети и во овој период. Кај каматната стапка, како и во претходниот период, околу една третина од банките укажуваат на нејзино нето-олеснување, односно намалување на цената на станбените кредити. Во однос на провизиите, околу 44% од банките укажуваат на олеснување на овој кредитен услов, наспроти 35% од банките во претходната анкета.

Во однос на факторите коишто делуваат врз условите за одобрување станбени кредити, најголемиот дел од банките и во оваа анкета укажуваат дека тие главно придонесуваат за непроменетост на кредитните услови. Анкетата не укажува на поголеми промени во согледувањата за ризик од страна на банките во однос на претходниот период. Така, ризикот од неизвршување на обезбедувањето и понатаму е оценет како фактор што придонесува за заострување на кредитните услови (околу 21% од банките). Кај очекувањата за вкупната економска активност, околу 10% од банките (наспроти 13% од банките во претходната анкета) оценуваат дека овој фактор придонесува за олеснување на условите, додека речиси сите банки и понатаму укажуваат дека кредитната способност на потрошувачите придонесува за непроменетост на кредитните услови. Од аспект на останатите фактори, и понатаму околу 44% од банките ја оценуваат конкуренцијата од други банки како фактор што придонесува за олеснување на кредитните услови.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити
(нето-процент*)

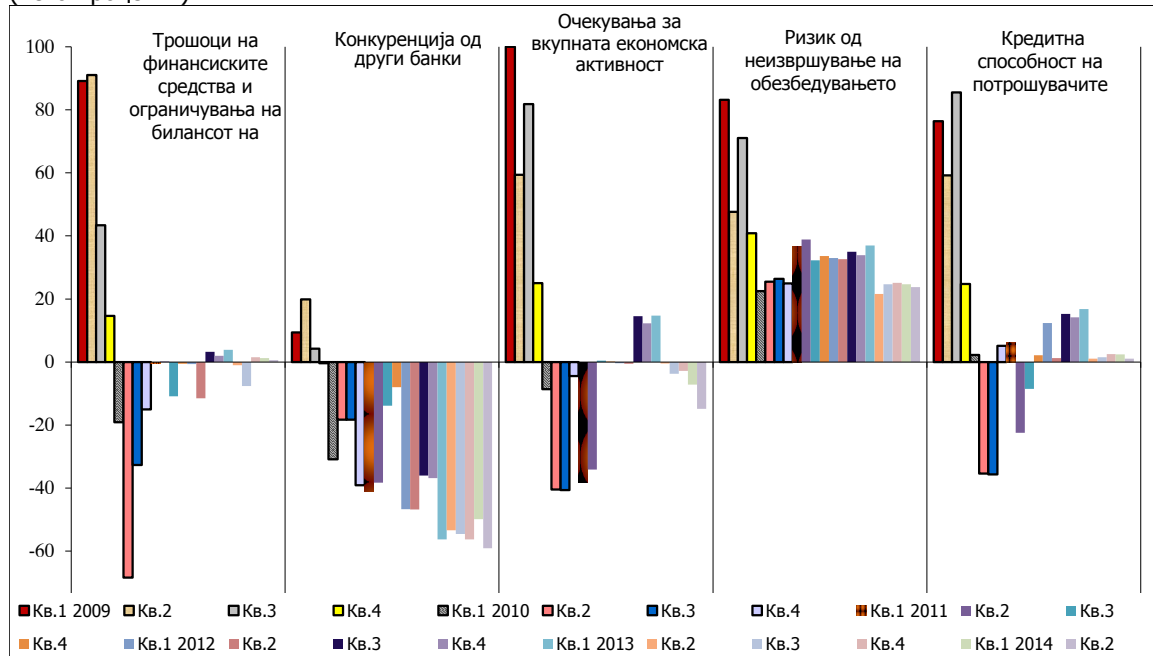
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

Во поглед на конкретните услови за одобрување потрошувачки кредити, во оваа анкета најголемиот дел од банките укажале дека тие се непроменети. Сепак, кај цената на потрошувачките кредити, 37% од банките оцениле дека е делумно намалена, наспроти околу 28% во претходната анкета. Од аспект на останатите услови, речиси сите банки и понатаму укажуваат на непроменетост на условите поврзани со обврските за обезбедување и достасувањето на заемите. Кај некаматните приходи, околу 42% од банките оценија дека овој услов е олеснет, наспроти 14% од банките во претходната анкета.

Што се однесува до факторите коишто делуваат врз условите за одобрување потрошувачки кредити, резултатите укажуваат дека тие главно придонесуваат кон непроменетост на кредитните услови. Како кај станбените, така и кај потрошувачките кредити согледувањата за ризик на банките и натаму се стабилни. Како и во претходната анкета, така и овојпат околу 24% од банките укажуваат дека ризикот од неизвршување на обезбедувањето придонесува за заострување на кредитните услови. Од друга страна, и понатаму одреден процент од банките укажуваат дека очекувањата за вкупната економска активност придонесуваат за олеснување на кредитните услови (околу 18%, наспроти 10% во минатата анкета). Исто така, поголеми промени не се забележуваат и кај конкуренцијата од другите банки, што и во оваа анкета се оценува како фактор што придонесува кон олеснување на условите за кредитирање (околу 59% од банките).

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

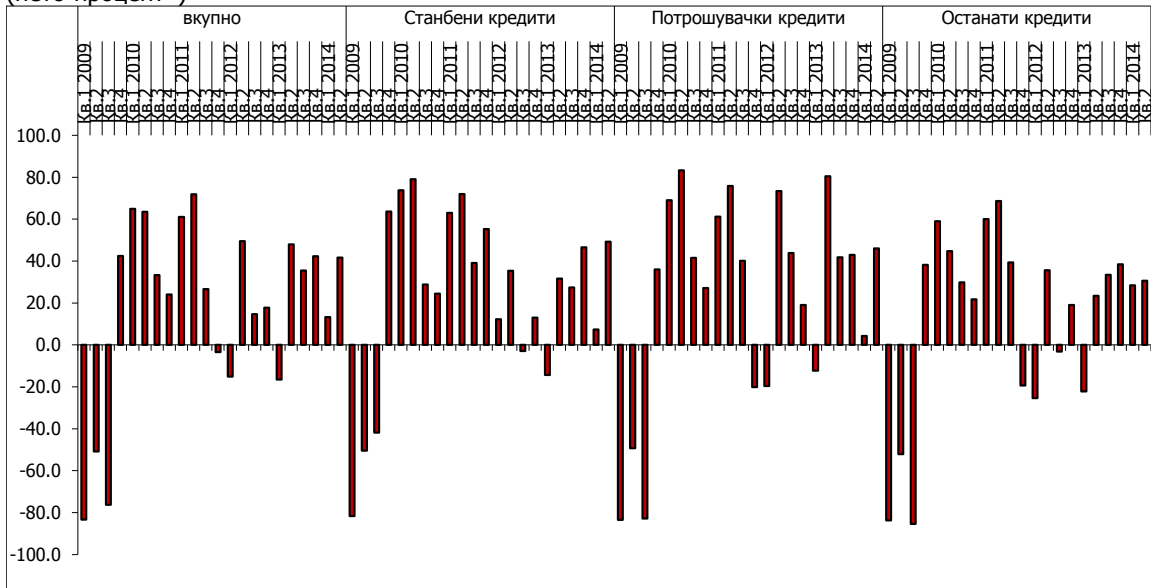
Од аспект на влијанието на промените на монетарната политика врз каматните одлуки на банките, во второто тримесечје на 2014 година, најголемиот дел од банките укажуваат дека монетарната политика незначително влијаела (помеѓу 78-90% од банките, во зависност од типот на кредитот). Сепак, во споредба со претходната анкета, забележан е поголем број на банките коишто укажуваат дека промените на монетарната политика не влијаат врз нивната каматна политика за кредитирање на населението, на сметка на намалениот број на банките коишто укажале дека делумно влијае.

Побарувачка на кредити

Во однос на побарувачката, банките упатуваат на понатамошно зголемување на побарувачката на нето-основа, но посилно во однос на претходната анкета. Така, речиси ниту една банка не упатува на намалена побарувачка во овој период, наспроти околу една третина од банките коишто се определија на овој начин во претходниот период. Од друга страна, околу 50% и 46% од банките укажуваат на зголемување на побарувачката на станбени и потрошувачки кредити, соодветно. Овие движења се во согласност со очекувањата на банките, но се послаби.

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

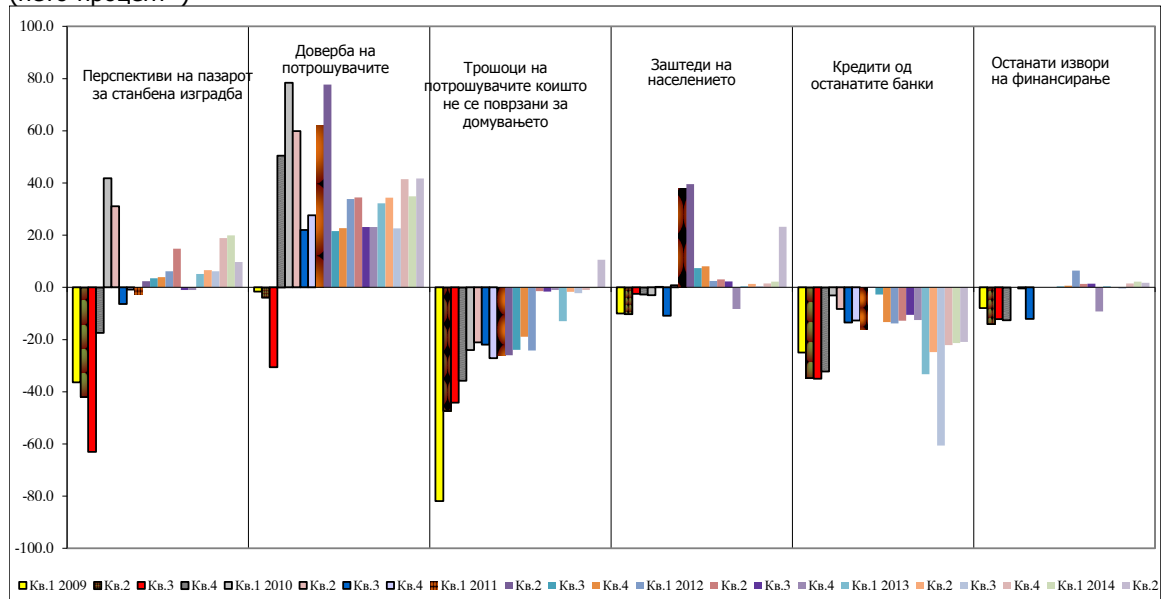

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Најголемиот дел од банките повторно укажуваат на неутрално влијание на факторите коишто влијаат врз побарувачката на станбени кредити. Околу 42% од банките (наспроти 35% во претходната анкета) и понатаму ја согледуваат довербата на потрошувачите како фактор со стимулативно дејство. Од друга страна, намален е бројот на банките коишто оцениле дека перспективите на пазарот за станбена изградба придонесуваат за зголемување на побарувачката (од 22% на 12% од банките). 13% од банките укажале дека трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани со домувањето се фактор којшто има стимулативно дејство, наспроти околу 2% од банките во претходниот период. Од друга страна, употребата на алтернативно финансирање во форма на кредити од останати банки и понатаму е оценет како фактор што придонесува за намалување на побарувачката (околу 23% од банките). Сепак, кај оваа група фактори, поголемиот број од банките сметаат дека заштедите на населението претставуваат фактор што придонесува за зголемување на побарувачката (23,2% од банките, наспроти 2,2% од банките во претходниот период).

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити
(нето-процент*)

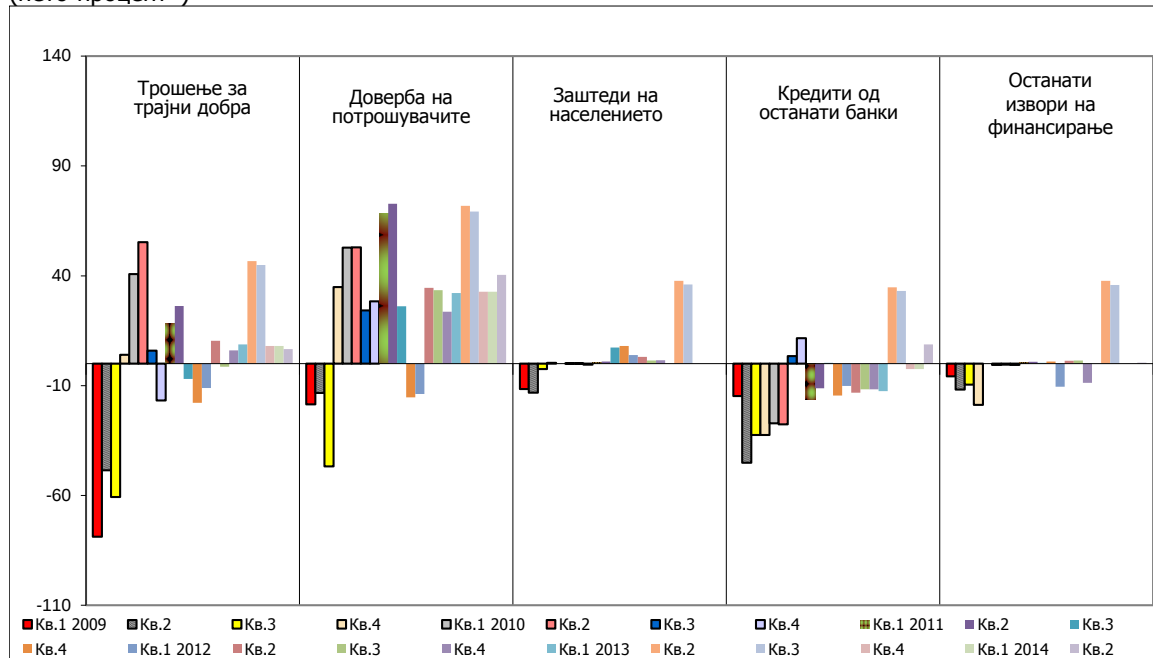

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Од аспект на факторите коишто влијаат врз побарувачката на потрошувачки кредити, најголемиот дел од банките оценуваат дека тие придонесуваат за непроменета побарувачка на кредити. Во однос на претходната анкета, забележана е слична распределба на одговорите на банките. Така, кај трошењето за трајни добра, околу 9% од банките укажуваат дека овој фактор придонесува за зголемување на побарувачката на потрошувачки кредити. Околу 40% од банките укажуваат дека довербата на потрошувачите е фактор којшто има исто влијание, наспроти една третина во претходната анкета. И во оваа анкета, речиси сите банки оценуваат дека употребата на различни алтернативни извори на финансирање е фактор што придонесува за непроменета побарувачка на кредити. Сепак, околу 11% од банките оцениле дека кредитите од останатите банки се фактор што придонесува кон зголемување на кредитната побарувачка, додека во претходниот период ниту една банка не се определила на овој начин.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на потрошувачки кредити (нето-процент*)

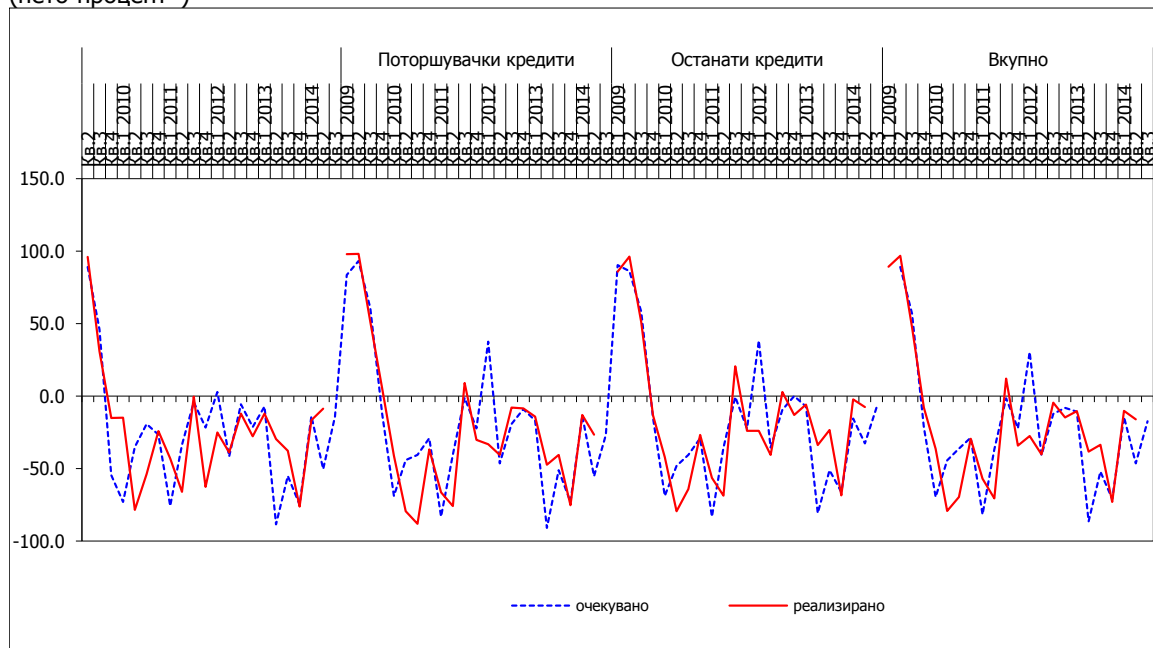
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања

Во поглед на очекувањата за третото тримесечје на 2014 година, банките и понатаму очекуваат олеснување на кредитните услови и зголемена побарувачка, но послабо во однос на очекувањата од претходната анкета. Имено, кај кредитните услови, речиси двојно помал е бројот на банките коишто очекуваат делумно олеснување на условите за одобрување станбени и потрошувачки кредити, во однос на претходниот период. Притоа, зголемен е бројот на банките коишто не очекуваат поголеми промени кај кредитните услови во наредниот период (околу 72% и 59% од банките, кај станбените и потрошувачките кредити, соодветно).

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението
(нето-процент*)

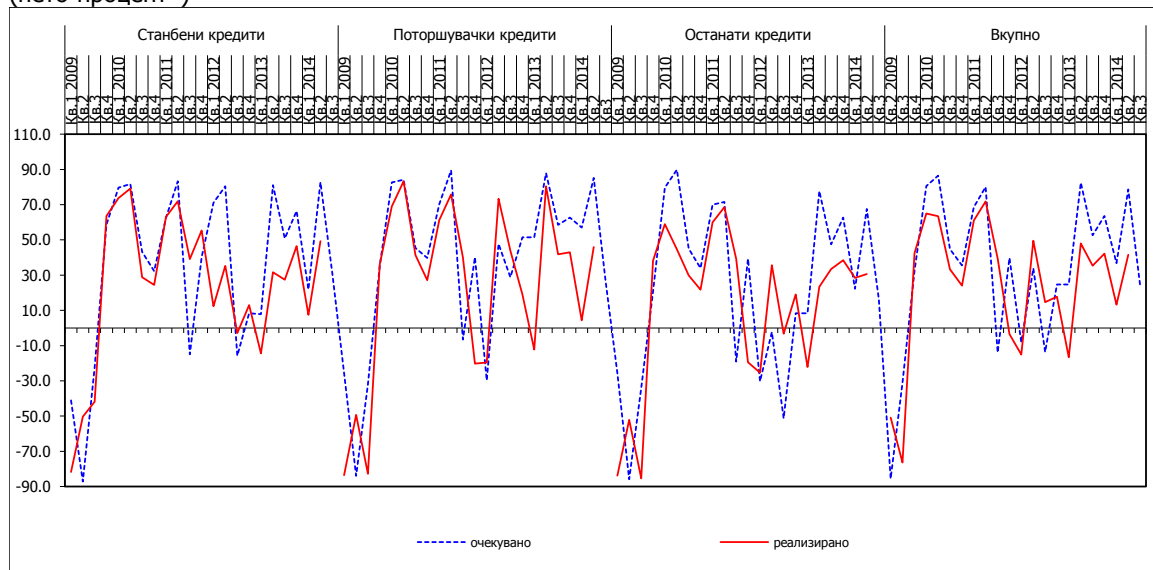

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

Од аспект на побарувачката, банките во третиот квартал на 2014 година и понатаму очекуваат нето-зголемување, но значително послабо во однос на претходната анкета. Ваквите движења се објаснуваат со зголемениот број на банките коишто не очекуваат поголеми промени кај кредитната побарувачка (од 22% на 76% од банките). Од друга страна пак, речиси тројно е намален бројот на банките коишто очекуваат зголемување на побарувачката на станбени и потрошувачки кредити (од 83% на 31% од банките и од 85% на 27% од банките, соодветно).

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

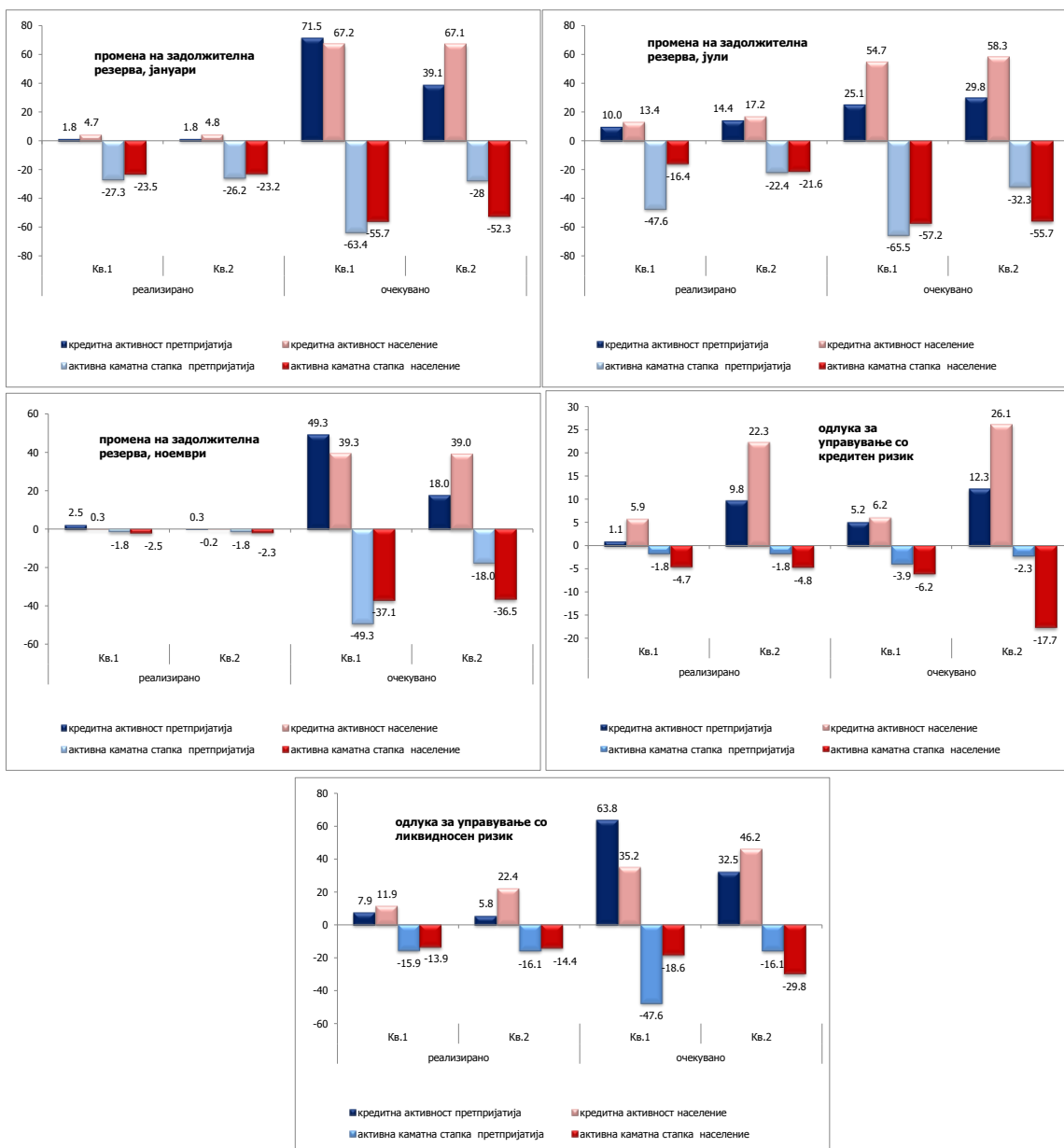

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“

Дополнителни прашања на Анкетата за кредитната активност

Во оваа анкета се вклучени и шест групи дополнителни прашања коишто се однесуваат на влијанието на промените кај задолжителната резерва и кај регулаторните мерки врз кредитната активност и каматната политика на банките во вториот квартал на 2014 година и очекувањата на банките за третиот квартал. Имено, прашањата се однесуваат на **оценката на банките за влијанието од промените кај задолжителната резерва (од јануари, јули и ноември 2013 година) врз движењето на кредитната активност и активната каматна стапка во вториот квартал на 2014 година и нивните очекувања за третиот квартал. Другата група прашања, пак, се однесуваат на оценката на банките за влијанието на донесените промени кај Одлуката за управување со ликвидносниот ризик и кредитниот ризик. Исто така, банките даваат оценка за нивните очекувања за степенот на влијанието од промените кај секоја мерка врз кредитната активност и каматната политика за 2014 година.**

Нето-проценти* на одговорите на банките за кредитната активност и каматната политика

* Позитивен нето-процент кај кредитната активност претставува зголемување, негативен нето-процент, пак, е нејзиното намалување. Кај активната каматна стапка, позитивен нето-процент претставува заострување, додека негативен е олабавување на каматната политика на банката.

Заедничка карактеристика за сите одговори е тоа што банките оценуваат дека и во вториот квартал на 2014 година, промените во задолжителната резерва, како и промените кај одлуките за управување со ликвидносен и кредитен ризик, придонесле за умерено нето-зголемување на кредитната активност, во услови на нето-олабавување на кредитните услови, што е во согласност со одговорите и од претходната анкета. Мал процент банки сметаат дека овие мерки придонесле за

зголемување на кредитната активност, додека мнозинството (во интервал од 70 до 90% во зависност од инструментот) пријавиле неутрално влијание врз кредитната активност. Притоа, слично на одговорите во претходната анкета, банките за вториот квартал укажуваат на влијание на монетарните и регулаторните мерки, коешто е значително послабо во однос на очекувањата дадени во анкетата во април. Во следните три месеци, банките очекуваат понатамошно зголемување на кредитната активност и олабавување на кредитните услови на нето-основа, под влијание на донесените монетарни и регулаторни мерки, но значително послабо во однос на очекувањата од претходната анкета.

Од аспект на очекувањата за степенот на влијанието на промените во монетарните инструменти и регулаторните мерки врз кредитната активност и активната каматна стапка во 2014 година, банките оценуваат дека влијанието на овие промени е умерено, со оценки во интервал од 0 до 4 (вкупниот интервал се движи од 0 до 6, т.е. од мерка што нема влијание до мерка со најголемо влијание). Анализирани по поединечни мерки, според банките најголемо влијание се очекува од промената на каматната стапка на благајничките записи, како и од одлуките за управување со кредитниот и ликвидносниот ризик. Подетален табеларен и графички приказ на одговорите на овие две прашања е даден на крајот од Анкетата, во делот каде што детаљно се прикажани резултатите од дополнителните прашања.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за вториот квартал на 2014 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1. 2014	Кв.2	Кв.1. 2014	Кв.2	Кв.1. 2014	Кв.2	Кв.1. 2014	Кв.2	Кв.1. 2014	Кв.2
Значително се заострени	2,4		2,4		2,4		2,4		2,4	
Делумно се заострени	11,6	2,3	11,6	2,3	11,6	2,3	11,6	2,3	11,6	2,3
Во основа останаа непроменети	77,3	88,9	77,3	88,9	84,1	95,9	77,3	88,9	77,3	88,4
Делумно се олеснети	8,6	8,8	8,6	8,8	1,8	1,8	1,8	8,8	8,6	8,8
Значително се олеснети							6,8			
Неприменливо										0,5
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	5,4	-6,5	5,4	-6,5	12,2	0,5	5,4	-6,5	5,4	-6,5
Број на банки коишто одговорише	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1.2014	Кв.2
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		5,5	61,6	9,3				
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка	2,9	5,5	91,6				3,9	8,4
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)			98,2	1,8			3,5	-1,8
-Ликвидносната позиција на Вашата банка			56,6	41,6	1,8		-36,3	-43,4
Б) Притисок од конкуренција			61,2	18,1				
-Конкуренција од другите банки			75,2	23,0	1,8		-51,8	-24,8
-Конкуренција од небанкарски сектор			100				0,0	0,0
-Конкуренција од пазарното финансирање			95,9	4,1			-1,8	-4,1
В) Согледување за ризикот		9,8	69,5					
-Очекувања за вкупната економска активност		9,8	90,2				52,5	9,8
- Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми		9,8	84,8	5,4			50,1	4,4
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	1,8	11,1	84,8	2,3			51,3	10,6
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			26,3			5,6		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

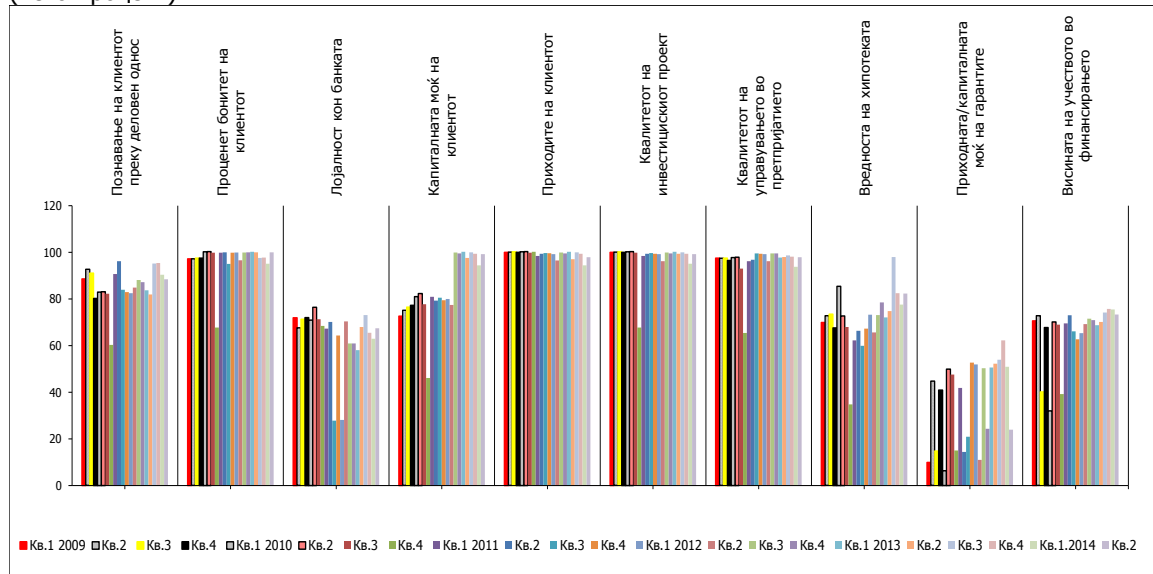
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1.2014	Кв.2
Познавање на клиентот преку деловен однос		1,3	9,0	22,7	67,0		90,4	88,4
Проценет бонитет на клиентот				21,9	78,1		95,1	100
Лојалност кон банката			32,6	30,7	36,7		62,9	67,4
Капиталната моќ на клиентот			0,8	41,6	57,6		94,4	99,2
Приходите на клиентот			0,8	21,1	76,8	1,3	94,4	97,9
Квалитетот на инвестицискиот проект			0,8	44,7	54,5		95,1	99,2
Квалитетот на управувањето во претпријатието			2,1	29,2	68,7		93,8	97,9
Вредноста на хипотеката			17,7	43,8	38,5		77,6	82,3
Приходната/капиталната моќ на гарантите			76,1	18,5	5,4		50,9	23,9
Висината на учеството во финансирањето			26,7	63,3	10,0		75,5	73,3
Останати фактори, Ве молиме наведете ги				2,3		29,6		2,3

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“(исклучително важни) и „+“(многу важни) и збирот на „-“(делумно важни) и „--“(потполно неважни).

Графикон 15

Важност на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

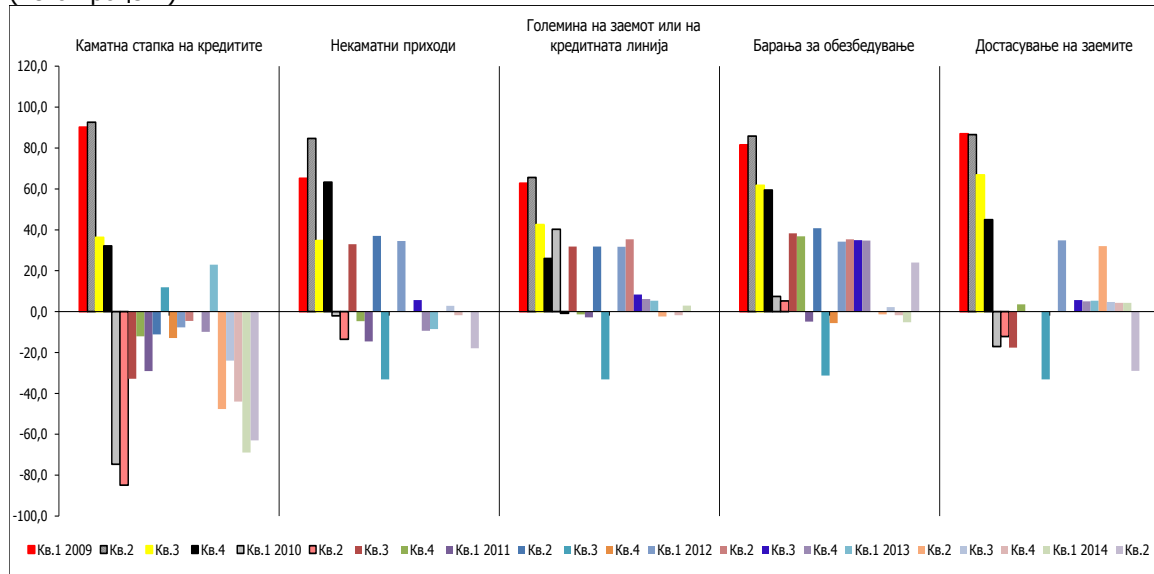
-- = значително се заострени
 - = делумно се заострени
 0 = во основа останаа непроменети
 + = делумно се олеснети
 ++ = значително се олеснети
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1.2014	Кв.2
A) Каматна стапка на кредитите			37,0	61,2	1,8		-68,9	-63,0
Б) Останати услови и рокови			70,0	2,3				
-Некаматни приходи			82,1	17,9			0,0	-17,9
-Големина на заемот или на кредитната линија			100				2,9	0,0
-Барања за обезбедување		31,0	62,0	7,0			-5,2	24,0
-Достасување на заемите		4,3	62,4	33,3			4,3	-29,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			25,5			6,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

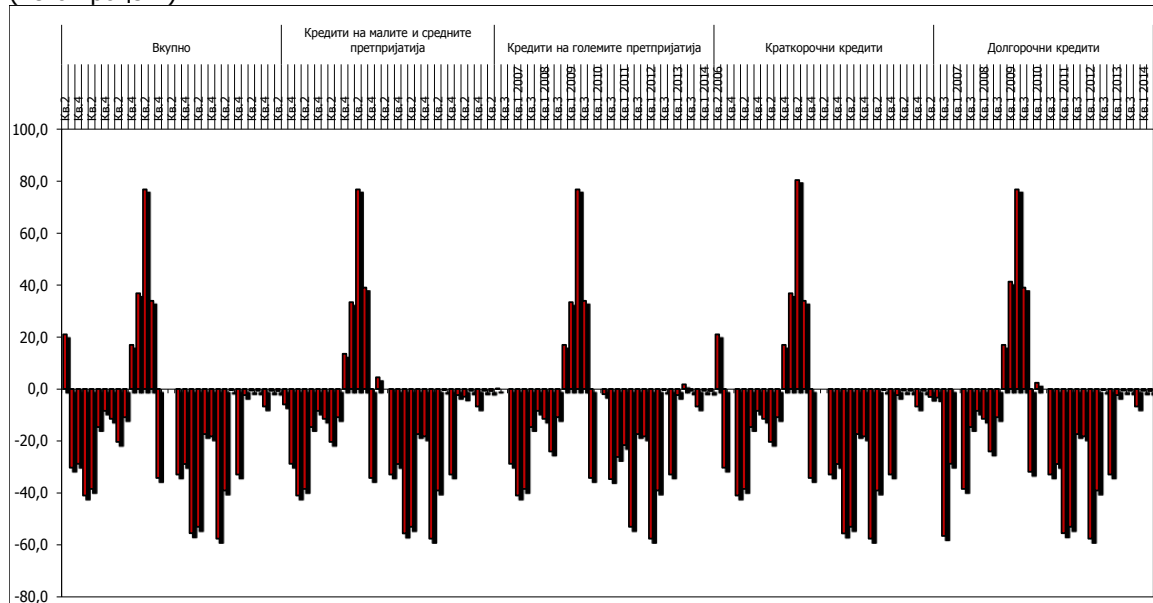
5. Како влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја	14,0	14,3	14,0	14,3	14,0	16,6	14,0	14,3	14,0	14,3
Незначително влијаеја	85,2	84,9	85,2	84,9	85,2	82,6	85,2	82,6	85,2	82,6
Не влијаеја	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7	3,1	0,7	0,8
Неприменливо										2,3
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7	-3,1	-0,7	-0,8
Број на банки коишто одговорите	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително е намалена		2,3				2,3				2,3
Делумно е намалена	1,3		1,3		1,3		1,3		1,3	
Во основа остана непроменета	55,7	95,9	46,8	64,9	87,4	95,9	53,6	98,2	55,7	64,9
Делумно е зголемена	42,9	1,8	51,8	32,8	11,2	1,8	45	1,8	42,9	32,8
Значително е зголемена										
Неприменливо				2,3						
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	41,6	-0,5	50,5	32,8	9,9	-0,5	43,7	1,8	41,6	30,5
Број на банки коишто одговорише	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“)?

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Потребности од финансирање			34,0	31,0				
- Инвестиции во основни средства		6,8	80,3	12,9			29,6	6,1
-Инвестиции во залихи и обртен капитал			57,6	40,6	1,8		44,3	42,4
-Преструктурирање на долгот			37,3	47,1		15,6	16,7	47,1
Б) Употреба на алтернативно финансирање			68,2	2,3				
-Интерно финансирање			98,7			1,3	-1,3	0,0
-Заеми од останати банки		6,8	91,4	1,8			-4,2	-5,0
-Издавање сопствени хартии од вредност			69,1	2,3		28,6	0,0	2,3
Ве молиме наведете ги								
В) Останати фактори			25,5			6,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат										
Во основа ќе останат непроменети	96,0	96,2	95,3	78,3	96,0	96,2	96,0	96,2	96,0	96,2
Делумно ќе се олеснат	2,1		2,8	15,6	3,9	4,1	2,1		2,1	
Значително ќе се олеснат	1,8	3,8	1,8	6,1		2,0	1,8	3,8	1,8	3,8
Неприменливо						2,3				
Вкупно	100	100	100	100	100	105	100	100	100	100
Нето-процент	-3,9	-3,8	-4,6	-21,7	-3,9	-6,1	-3,9	-3,8	-3,9	-3,8
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	93,5	66,7	86,7	64,4	94,2	66,7	62,5	66,7	57,5	66,7
Делумно ќе се зголеми	4,6	31,5	11,4	33,8	3,9	31,5	35,6	31,5	40,6	31,5
Значително ќе се зголеми	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	6,4	33,3	13,2	35,6	5,7	33,3	37,4	33,3	42,4	33,3
Број на банки коишто одговорите	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително се заострени								
Делумно се заострени								
Во основа останаа непроменети	89.8	84.1	83.5	91.4	86.9	73.6	97.8	92.6
Делумно се олеснети	10.2	16.0	16.5	8.7	13.1	26.5	2.2	7.5
Значително се олеснети								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-10.2	-16.0	-16.5	-8.7	-13.1	-26.5	-2.2	-7.5
Број на банки коишто одговорите	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција			51,1	14,6				
-Конкуренција од други банки			56,4	43,7			-39,6	-43,7
В) Согледувања за ризикот		3,4	60,0	9,5				
-Очекувања за вкупната економска активност		3,4	86,7	10,0			-9,4	-6,6
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		20,9	76,9	2,3			19,3	18,6
-Кредитна способност на потрошувачите			97,8	2,3			-0,5	-2,3
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“(делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

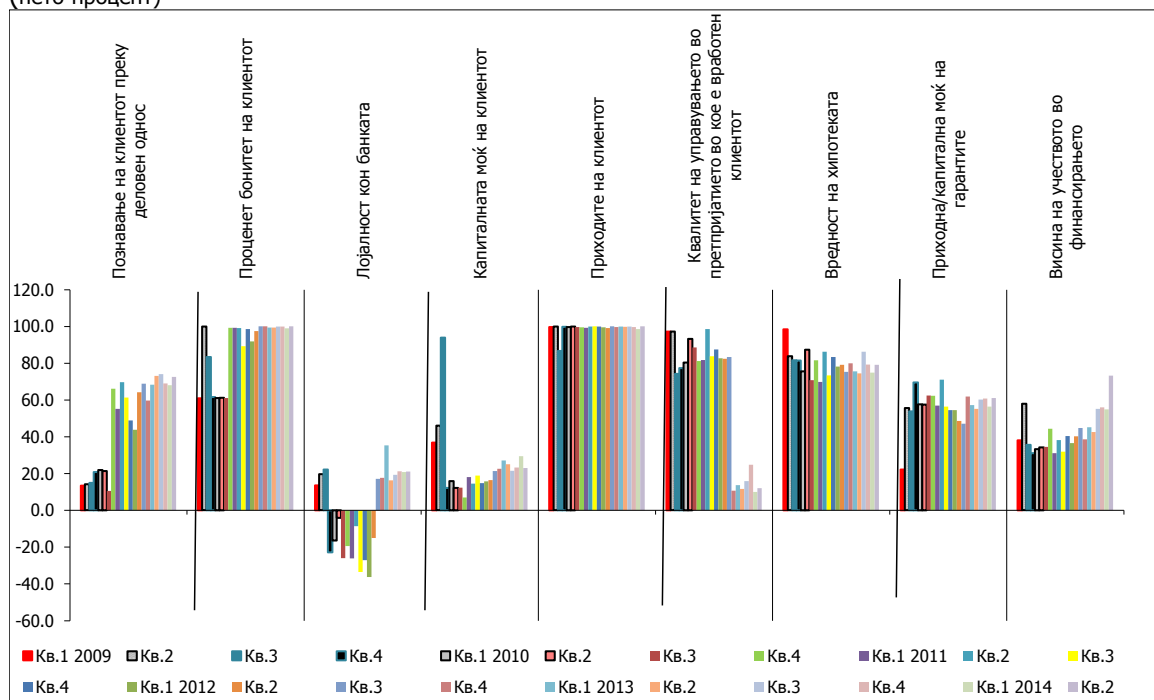
	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
Познавање на клиентот преку деловен однос			27,5	66,3	6,3		68,1	72,6
Проценет бонитет на клиентот				36,1	64		99	100,1
Лојалност кон банката		2,3	74,4	15,1	8,3		20,8	21,1
Капиталната моќ на клиентот		34,2	8,7	38,9	18,3		29,5	23,0
Приходите на клиентот				36,1	64		99	100,1
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот		34,2	19,6	42,8	3,5		10,1	12,1
Вредност на хипотеката			20,9	31,8	47,4		74,9	79,2
Приходна/капитална моќ на гарантите			39,0	23,4	37,7		56,4	61,1
Висина на учеството во финансирањето		7,2	12,4	74,8	5,7		54,9	73,3
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важност на одделните фактори при процената на кредитната способност на населението

(нето-процент)

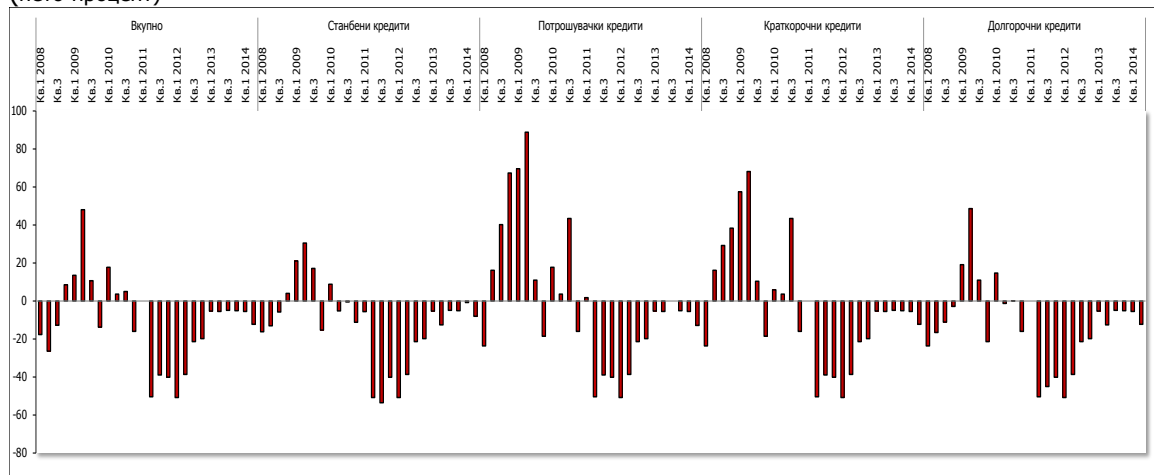
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја	12,8	2,8	9,1	2,3	14,3	9,5	12,8	9,5	14,3	2,3
Незначително влијаеја	81,7	85,0	90,1	89,8	80,2	77,8	81,7	78,3	80,2	85,5
Не влијаеја	5,5	12,3	0,8	8,0	5,5	12,8	5,5	12,3	5,5	12,3
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-5,5	-12,3	-0,8	-8,0	-5,5	-12,8	-5,5	-12,3	-5,5	-12,3
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

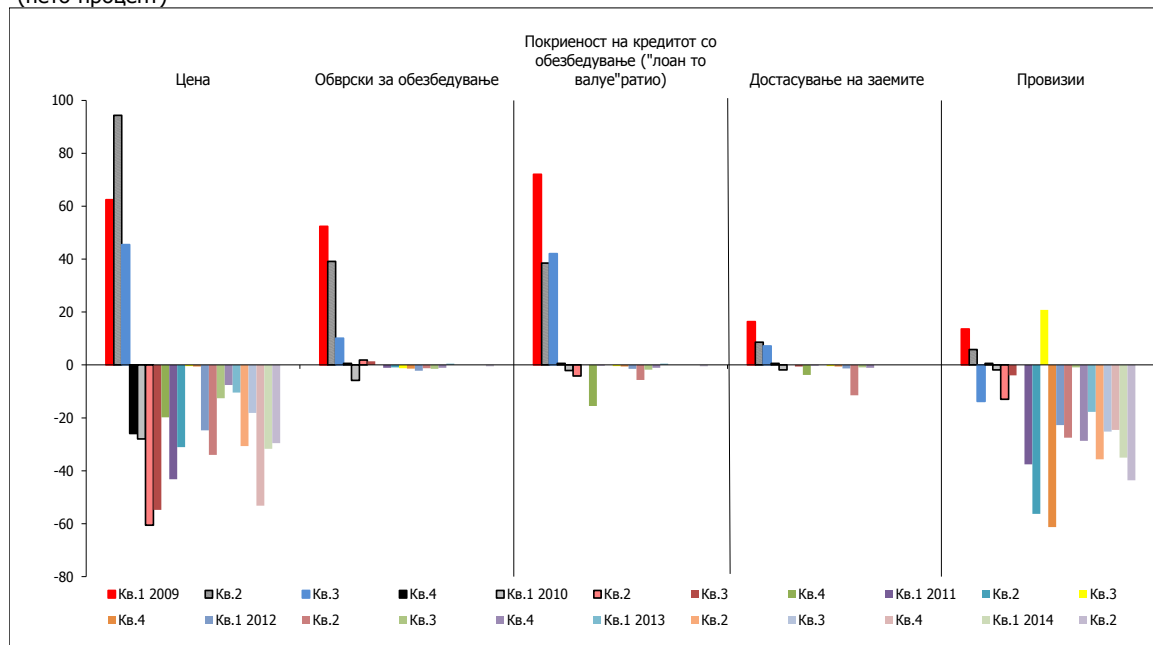
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Цена			70,5	29,6			-31,7	-29,6
Б) Останати услови			72,4	0,5				
-Обврски за обезбедување			99,6	0,5			0,0	-0,5
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value" ratio)			99,6	0,5			0,0	-0,5
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Провизии			56,5	40,2	3,4		-35,0	-43,6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 20

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението
(нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		3,4	93,9	2,8			1,2	0,6
Б) Притисок од конкуренција			40,5	25,2				
-Конкуренција од другите банки			41,0	59,1			-49,9	-59,1
В) Согледувања за ризикот		3,4	69,5					
-Очекувања за вкупната економска активност		3,4	78,4	18,3			-7,2	-14,9
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		24,3	75,3	0,5			24,7	23,8
- Кредитна способност на потрошувачите		3,4	94,4	2,3			2,4	1,1
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Како се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

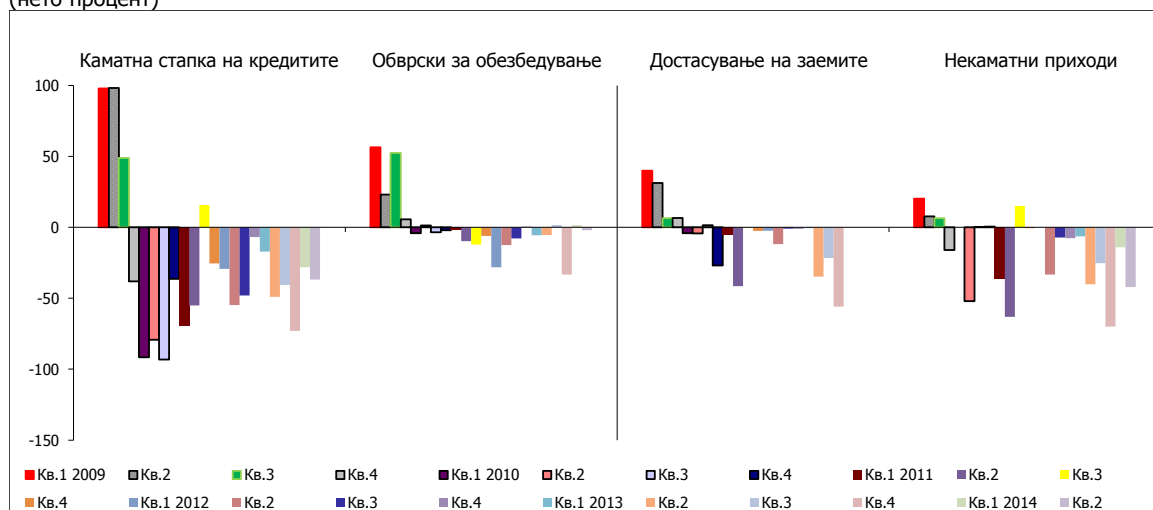
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Каматна стапка на кредитите			63,3	36,8			-28,1	-36,8
Б) Останати услови			65,7					
-Обврски за обезбедување			98,1	2,0			1,5	-2,0
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Некаматни приходи			58,0	42,1			-14,0	-42,1
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 21

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително е намалена								
Делумно е намалена	22,8	0,1	34,6	0,3	34,6			
Во основа остана непроменета	41,2	58,3	23,4	50,2	26,5	54,1	71,6	69,5
Делумно е зголемена	29,9	41,7	38,3	49,6	28,2	46,0	26,2	30,6
Значително е зголемена	6,2		3,7		10,7		2,2	
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	13,3	41,6	7,4	49,3	4,3	46,0	28,4	30,6
Број на банки коишто одговорише	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори врз побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Потребности за финансирање			49,3	21,3				
- Перспективи на пазарот за станбена изградба	2,3	0,5	84,8	12,5			19,9	9,7
- Доверба на потрошувачите		0,5	57,4	42,2			34,9	41,7
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето		2,3	84,9	12,9			-0,3	10,6
Б) Употреба на алтернативно финансирање			63,4	2,3				
- Заштеди на населението			76,9	23,2			2,2	23,2
- Кредити од останатите банки		23,2	74,6	2,3			-21,3	-20,9
- Останати извори на финансирање		0,5	97,3	2,3			2,2	1,8
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Потребности за финансирање			53,9	19,0				
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		2,3	88,9	8,9			8,1	6,6
-Доверба на потрошувачите			59,7	40,4			32,7	40,4
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			65,7	7,2				
-Заштеди на населението			100				0,0	0,0
-Кредити од останати банки		2,3	86,7	11,1			-2,5	8,8
-Останати извори на финансирање			99,6	0,5			0,0	0,5
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се заострат								
Делумно ќе се заострат		7,2		7,2		7,2		7,2
Во основа ќе останат непроменети	53,6	68,3	49,7	71,6	44,7	58,9	67,3	78,2
Делумно ќе се олеснат	46,4	24,6	50,3	21,3	55,3	34	32,7	14,7
Значително ќе се олеснат								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-46,4	-17,4	-50,3	-14,1	-55,3	-26,8	-32,7	-7,5
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се намали								
Делумно ќе се намали								
Во основа ќе остане непроменета	21,4	75,8	17,3	68,8	14,8	73,3	32,4	83,9
Делумно ќе се зголеми	78,6	24,2	82,7	31,3	85,2	26,8	67,6	15,9
Значително ќе се зголеми		0,1						0,3
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	78,6	24,3	82,7	31,3	85,2	26,8	67,6	16,2
Број на банки коишто одговориле	14	14	14	14	14	14	14	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити.

Кредитирање на претпријатијата*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	7,0	44,4	79,6				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		1,3	98,7				1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	21,2	100	38,0	39,8			1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	36,5	69,1		31,0			1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	13,9	77,3		41,1			1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранции	41,5					42,9	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата	9,8	13,6		58,1			1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	19,9	14,6	74,1	31,0			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?		75,1	31,0	24,9			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?	31,0	72,5	37,1	58,5			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?	31,0	60,0	47,8	58,5			1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	1,8	47,3	50,9	1,3			1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотекиите?		60,4	70,6		31,0		1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дванаесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5)

Кредитирање на населението*

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		92,9					1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	28,6	71,5					1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	67,7	30,7	1,7				1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	88,7	11,4					1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти	22,4		0,5			77,2	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	10,6	51,1	49,0				1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4- останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	13,2	86,9					1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	12,3	78,1	20,3				1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?	2,3	63,2	1,7	43,5			1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	29,8	60,6	23,7				1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотекиите?	6,0	75,8	18,3				1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

* Некои банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои не одговориле на прашањата.

Дополнителни прашања на Анкетата за кредитната активност

а) Промена на задолжителната резерва (јануари 2013 г.)

1. Како е влијанието на промените на Одлуката за задолжителна резерва* врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во последните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е намалена				
Делумно е намалена				
Во основа е непроменета	93.3	98.2	79.1	84.7
Делумно е зголемена	1.8	1.8	4.7	4.8
Значително е зголемена				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	1.8	1.8	4.7	4.8
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

-0.1

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е заострена				
Делумно е заострена				
Во основа е непроменета	67.8	73.8	60.3	66.3
Делумно е олеснета	27.3	26.2	23.5	23.2
Значително е олеснета				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-27.3	-26.2	-23.5	-23.2
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Кои се Вашите очекувања од влијанието на овие промени врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во наредните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се намали				
Делумно ќе се намали				
Во основа ќе биде непроменета	23.6	60.9	16.6	22.4
Делумно ќе се зголеми	71.5	39.1	67.2	67.1
Значително ќе се зголеми				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	71.5	39.1	67.2	67.1
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се заостри				
Делумно ќе се заостри		4.3		3.4
Во основа ќе биде непроменета	31.7	63.4	28.1	30.4
Делумно ќе биде олеснета	63.4	32.3	55.7	55.7
Значително ќе биде олеснета				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-63.4	-28.0	-55.7	-52.3
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

* се однесува на Измените на Одлуката за задолжителна резерва (донесени во ноември 2012 година), коишто стапија на сила од 1.01.2013 година, со коишто се овозможува намалување на основата за задолжителна резерва на банките за износот на новодообрените кредити на нето-извозниците и на домашните производители на електрична енергија, како и за вложувањата во должнички хартии од вредност во домашна валута без валутна клаузула, издадени од споменатите претпријатија. Одлуката предвидува и целосно ослободување од издржување задолжителна резерва за обврските на банките за издадени должнички хартии од вредност во домашна валута и оригинален рок на достасување од најмалку две години.

6) Промена на задолжителната резерва (јули 2013 г.)

1. Какво е влијанието на промените на Одлуката за задолжителна резерва* врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во последните три месеци?

Кредит на активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е намалена				
Делумно е намалена				
Во основа е непроменета	85.1	85.6	70.4	72.3
Делумно е зголемена	10.0	14.4	13.4	17.2
Значително е зголемена				
Непримениливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	10.0	14.4	13.4	17.2
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е заострена				
Делумно е заострена				
Во основа е непроменета	47.5	77.6	67.4	67.9
Делумно е олеснета	47.6	22.4	16.4	21.6
Значително е олеснета				
Непримениливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-47.6	-22.4	-16.4	-21.6
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е заострени“ и „делумно е заострени“, и збирот на процентите „делумно е олеснети“ и „значително е олеснети“.

2. Кои се Вашите очекувања од влијанието на овие промени врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во наредните три месеци?

Кредит на активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се намали				
Делумно ќе се намали				
Во основа ќе биде непроменета	70	70.2	29.1	31.2
Делумно ќе се зголеми	19.7	24.3	47.8	51.1
Значително ќе се зголеми	5.4	5.5	6.9	7.2
Непримениливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	25.1	29.8	54.7	58.3
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се заостри				
Делумно ќе се заостри				
Во основа ќе биде непроменета	29.6	67.7	26.6	33.8
Делумно ќе биде олеснета	65.5	26.8	57.2	48.5
Значително ќе биде олеснета		5.5		7.2
Непримениливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-65.5	-32.3	-57.2	-55.7
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

*се однесува на Одлука за изменување на Одлуката за задолжителна резерва којашто се донесе во јули 2013 година и со којашто се намалува стапката на задолжителната резерва за обврските на банките во домашна валута од 10% на 8%, со истовремено зголемување на стапката на задолжителната резерва за обврските во странска валута од 13% на 15%. Исто така, со измените се предвидува стапка на издвојување на задолжителна резерва од 0% за обврските на банките кон нерезидентите – финансиски друштва, со договорна рочност над една година, како и за сите обврски кон нерезидентите со договорна рочност над две години. За краткорочните обврски кон нерезидентите - финансиски друштва во странска валута со договорна рочност до една година и натаму се применува стапка од 13%. Заради задржување на задолжителната резерва во денари и во евра на релативно стабилно ниво, со измените се предвидува зголемување на делот од задолжителната резерва во евра, којшто се исполнува во денари од 23% на 30%.

в) Промена на задолжителната резерва (ноември 2013 г.)

1. Какво е влијанието на промените на Одлуката за задолжителна резерва* врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во последните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е намалена				
Делумно е намалена		2.3		0.5
Во основа е непроменета	92.6	95.1	83.5	88.7
Делумно е зголемена	2.5	2.6	0.3	0.3
Значително е зголемена				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	2.5	0.3	0.3	-0.2
Број на банки којшто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е заострена				
Делумно е заострена				
Во основа е непроменета	93.3	98.2	81.3	87.2
Делумно е олеснета	1.8	1.8	2.5	2.3
Значително е олеснета				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-1.8	-1.8	-2.5	-2.3
Број на банки којшто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“ и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Кои се Вашите очекувања од влијанието на овие промени врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во наредните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се намали				
Делумно ќе се намали				
Во основа ќе биде непроменета	45.8	82	44.5	50.5
Делумно ќе се зголеми	49.3	18	39.3	39
Значително ќе се зголеми				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	49.3	18.0	39.3	39.0
Број на банки којшто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се заостри				
Делумно ќе се заостри				
Во основа ќе биде непроменета	45.8	82	46.7	53
Делумно ќе биде олеснета	49.3	18	37.1	36.5
Значително ќе биде олеснета				
Неприменливо			10.6	10.6
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-49.3	-18.0	-37.1	-36.5
Број на банки којшто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

* се однесува на Одлука за изменување на Одлуката за задолжителна резерва којашто беше донесе во ноември 2013 година и со која се предвидува НБРМ да не плаќа надомест на издвоената задолжителна резерва (стапката на надомест претходно изнесуваше 1% на задолжителната резерва во денари и 0,1% на задолжителната резерва во евра). Одлуката се применува од 1. јануари 2014 година.

г) Одлука за управување со кредитниот ризик

1. Какво е влијанието на донесената Одлука за управување со кредитниот ризик* врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во последните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е намалена				
Делумно е намалена	0.7	0.8	0.3	0.3
Во основа е непроменета	92.6	88.6	87.9	77.2
Делумно е зголемена	1.8	10.6	6.2	22.6
Значително е зголемена				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	1.1	9.8	5.9	22.3
Број на банки којшто одговорите	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е заострена				
Делумно е заострена				
Во основа е непроменета	93.3	98.2	89.7	95.3
Делумно е олеснета	1.8	1.8	4.7	4.8
Значително е олеснета				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-1.8	-1.8	-4.7	-4.8
Број на банки којшто одговорите	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Кои се Вашите очекувања од влијанието на оваа одлука врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во наредните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се намали				
Делумно ќе се намали		0.8		0.3
Во основа ќе биде непроменета	89.9	86.1	88.2	73.4
Делумно ќе се зголеми	5.2	13.1	6.2	26.4
Значително ќе се зголеми				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	5.2	12.3	6.2	26.1
Број на банки којшто одговорите	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се заостри				
Делумно ќе се заостри				
Во основа ќе биде непроменета	91.2	97.7	88.2	82.4
Делумно ќе биде олеснета	3.9	2.3	6.2	17.7
Значително ќе биде олеснета				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-3.9	-2.3	-6.2	-17.7
Број на банки којшто одговорите	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

* се однесува на Одлуката за управување со кредитен ризик којашто се донесе во март 2013 година од страна на НБРМ, и започна да се применува од 1.12.2013 година

д) Одлука за управување со ликвидносниот ризик

1. Каково е влијанието на измените на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките* врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во последните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е намалена				
Делумно е намалена		2.3		0.5
Во основа е непроменета	87.2	89.6	82.5	76.7
Делумно е зголемена	7.9	8.1	11.9	22.9
Значително е зголемена				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	7.9	5.8	11.9	22.4
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително е заострена				
Делумно е заострена				
Во основа е непроменета	79.2	83.9	80.5	85.7
Делумно е олеснета	15.9	16.1	13.9	14.4
Значително е олеснета				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-15.9	-16.1	-13.9	-14.4
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Кои се Вашите очекувања од влијанието на овие измени врз кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка во наредните три месеци?

Кредитна активност

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се намали				
Делумно ќе се намали				
Во основа ќе биде непроменета	31.3	67.5	59.2	53.9
Делумно ќе се зголеми	63.8	32.5	35.2	46.2
Значително ќе се зголеми				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	63.8	32.5	35.2	46.2
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Активна каматна стапка

	Вкупни кредити на претпријатијата		Вкупни кредити на населението	
	Кв.1	Кв.2	Кв.1	Кв.2
Значително ќе се заостри				
Делумно ќе се заостри				
Во основа ќе биде непроменета	47.5	83.9	75.8	70.3
Делумно ќе биде олеснета	47.6	16.1	18.6	29.8
Значително ќе биде олеснета				
Неприменливо				
Вкупно	95.1	100	94.4	100
Нето-процент	-47.6	-16.1	-18.6	-29.8
Број на банки коишто одговориле	12	14	12	14

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

* се однесува на Одлука за изменување на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките којашто се донесе во октомври 2013 година од страна на НБРМ. Со оваа одлука се намалува процентот на орочените депозити за кој се претпоставува дека ќе се одлее од банките, од 80% на 60%, а почнува да се применува од 1. декември 2013 година. Со промената ќе се ослободи повеќе простор кај банките за долгорочно кредитирање на реалниот сектор. 0.0

ѓ) Влијанието на поединечните монетарни и регулаторни мерки

1. Во текот на 2014 година која од долунаведените мерки на НБРМ очекувате да има влијание врз промените на кредитната активност и активната каматна стапка на Вашата банка?

(Ве молиме одговорете на прашањето така што на секоја од понудените мерки ќе и доделите вредност од 0-6, со тоа што 0=мерка што нема влијание врз Вашата кредитна политика и 6=мерка со најголемо влијание врз Вашата кредитна и каматна политика).

Мерки на НБРМ	Кредитна активност							Активна каматна стапка						
	0	1	2	3	4	5	6	0	1	2	3	4	5	6
Промената на каматната стапка на благајничките записи	2	3	1	2	4		1	2	1	2	3	3		2
Промената на задолжителната резерва (во јануари)	3	3	3	3	1			4	3	2	3	1		
Промената на задолжителната резерва (во јули)	3	2	3	3	1	1		3	4	2	2	1	1	
Промената на задолжителната резерва (во ноември)	5	1	4	2	1			6	2	2	2	1		
Одлуката за управување со кредитен ризик	3	4	1	4				5	4	1	2			
Измените на Одлуката за управување со ликвидносниот ризик	4	2	1	2	2		1	4	4	1	1	2		
Измени во оперативната рамка за спроведување на монетарната политика*	3	4	2	3				4	2	3	3			

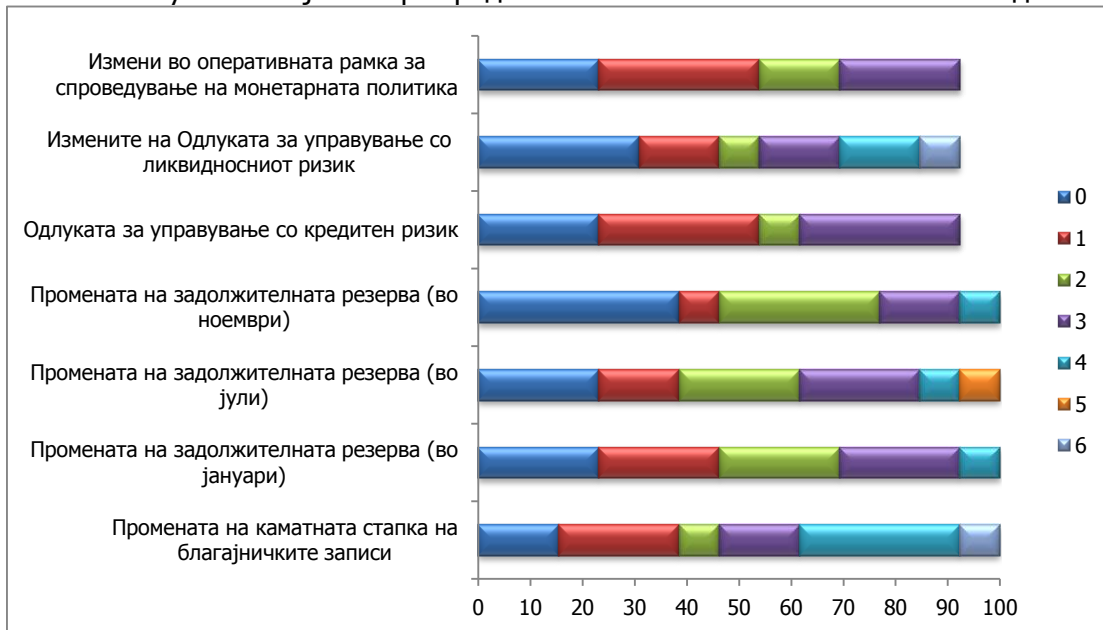
Резултатите се однесуваат на бројот на банки коишто одговориле на даденото прашање

* со овие измени донесени во април 2012 година, НБРМ вовеле редовни неделни репо-операции, расположливи депозити на седум дена, расположлив депозит преку ноќ, а воедно и ја намалил фреквенцијата на аукциите на благајничките записи на еднаш, во рамките на периодот на задолжителна резерва при истовремено ограничување на понудениот износ на благајнички записи.

Графикон 22

Распределба на одговорите на банките за влијанието на поединечните монетарни и регулаторни мерки – дополнително прашање (ѓ)
(учество на банките што избрале соодветен одговор во вкупниот број банки)

1. Очекувано влијание врз кредитната активност во текот на 2014 година

2. Очекувано влијание врз каматната политика во текот на 2014 година

